

Vlaanderen
is zorgzaam samenleven

Toelichting Hoorzitting Vlaams Parlement

Karine Moykens

Voorzitter Taskforce COVID-19 Zorg
Secretaris-generaal Departement Welzijn,
Volksgezondheid en Gezin

Taskforce COVID-19 als invalshoek

- ▶ Uitgangspunten, samenstelling, werking
- ▶ Overzicht per projectgroep
 - Cijfers en monitoring
 - Richtlijnen
 - Testing
 - Materiaal
 - Externe partners
 - Psychosociaal welzijn
 - Outbreak-support
- ▶ Afsluitende beschouwingen

Taskforce Covid-19 (TF) - Uitgangspunten

- ▶ Intersectoraal, het hele beleidsdomein omvattend
- ▶ Transparant: openbare verslaggeving
- ▶ Met een breed draagvlak (zie samenstelling)
- ▶ Met effectieve resultaten:
 - Zes projectgroepen (PG)
 - Die elk om de twee dagen vergaderen
 - Elke dag (6 op 7) valideert TF de voorstellen van de PG
 - Daarnaast, specifiek: PG 'outbreak-support'
- ▶ Zo gewerkt van 9 april tot 30 mei, daarna frequentie vergaderingen verminderd. Vanaf 8 juli tot 25 augustus zomerstand – extra taskforce op 17 juli

Taskforce Covid-19 - Samenstelling

- ▶ Vertegenwoordigers van de betrokken actoren en sectoren
 - Zorgnet Icuuro
 - VVSG
 - VLOZO
 - Vlaams Welzijnsverbond
 - SOM
 - Domus Medica
 - Nederlandstalig Platform voor Thuisverpleegkundigen
 - Zorggezind
 - VICO
- ▶ Overheid

- ▶ PG: analoog beeld van vertegenwoordiging, aangevuld met (academische) experts, vakorganisaties en gebruikers

Vlaanderen
is zorgzaam samenleven

Cijfers en monitoring

Projectgroep Cijfers en monitoring

- ▶ Niet toevallig als eerste: meten is weten

- ▶ Eigen vragenlijst
 - Vanaf 18 maart, dagdagelijks COVID19-vragenlijst van de woonzorgcentra
 - Het doel van de vragenlijst was in eerste instantie om ondersteuning aan de mensen in het veld te bieden.
 - Balans tussen workload en informatiewaarde afgetoetst en bewaakt.
- ▶ Aanpassingen aan de vragenlijst
 - Van bevraging woonzorgcentra naar intersectorale bevraging
 - Uniformiteit in formuleringen, afstemming met Sciensano vanwege wijzigende gevalsdefinities
 - Aanpassing vragenlijst vanwege de beschikbaarheid van testmateriaal
 - Aanvulling detailinformatie m.b.t. de overlijdens
 - × Noodzakelijk voor Sciensano om oversterfte correct te kunnen berekenen alsook voor verdere epidemiologische onderzoeken
 - × Éénmalig opgevraagd voor de periode 18 maart – 2 juni, vanaf 3 juni in de dagelijkse bevraging
 - Van dagelijkse registratie naar registratie van maandag- vrijdag

Projectgroep Cijfers en monitoring

► Afstemming met Sciensano

→ Federaal overlegplatform: eenzelfde registratieplatform voor België

- × Nadruk van Sciensano is meer epidemiologisch gericht, terwijl de Vlaamse vragenlijst als instrument ter ondersteuning wordt gebruikt.
- × Na overleg beslist om verder te werken met het Vlaamse bevragingssysteem en we vullen deze aan waar het kan met de behoeften van Sciensano.
- × De extra vragen van Sciensano rond de individuele gegevens van de overledenen werden in een vergadering met Sciensano besproken en beperkt opgenomen in de vragenlijst. Aansluitend werd een éénmalige opvraging van deze gegevens voor de overlijdens van 18 maart – 2 juni opgezet.

Projectgroep Cijfers en monitoring

► Rapportering

- Publicatie van cijfers op de website van Zorg en Gezondheid voor alle bevraagde residentiële voorzieningen
- Dashboards ontwikkeld
 - × voor interne opvolging van de epidemie (evolutie/kwadrant) op micro-meso-macro niveau
 - × de testresultaten voor het opvolgen van de zuurstofnoden
 - × de afstemming van de vraag op het aanbod voor ondersteuning van de schakelzorgcoördinatoren
 - × voor externe opvolging van de epidemie voor de koepels, lokale besturen (burgemeesters, gouverneurs, noodplanningsambtenaren), vakbonden, schakelzorgcoördinatoren, gezinszorg en thuisverpleging.
- Voorzieningen krijgen via het e-loket dagelijks een pdf met overzicht van de laatste 10 dagen.

Projectgroep Cijfers en monitoring

► Communicatie en transparantie

- Bij wijzigingen zal het in de toekomst steeds belangrijk zijn om een goede duiding hiervan te geven. Bovendien is het ook belangrijk om voldoende tijd te geven bij veranderingen. Hiermee zal de registratiegraad hoger blijven.
- Gericht en herhaald communiceren is nodig om registratiegraad hoog te houden
- Toekomstgericht is het aangewezen registratieplicht in te stellen

Vlaanderen
is zorgzaam samenleven

Richtlijnen

Projectgroep Richtlijnen

- ▶ Cruciaal, want richtinggevend voor de praktijk
- ▶ Startvergadering 11-04: meteen keuze om maximaal afgestemd te werken
- ▶ Samengevat: drie 'rondes', parallel aan beslissingen Nationale VeiligheidsRaad (NVR), telkens één intersectoraal stramien
 - Ronde 1: bezoekenregeling
 - × Cf onverwachte beslissing NVR van 15-04
 - × Benaderd per cluster (jeugdhulp, personen met een beperking, welzijnswerk, ouderenzorg, geestelijke gezondheidszorg, ...)
 - × Eén stramien: deze aspecten keren terug: toegang, registratie, toezicht, plaats, bescherming en hygiëne, werknemersbetrokkenheid
 - × Belangrijk: ethisch kader gaf richting aan onvermijdelijke afwegingen
 - × 7-05 woonzorgcentra goedgekeurd

Bezoekregeling

15/04
Beslissing
NVR

4/05
Jeugdhulp
en VAPH

11/05
REVA en
PVT

18/04
Plan van
aanpak
goedgek
eurd

10/05
AAW en
IBW

18/05
Woonzor
g

Projectgroep Richtlijnen

→ Ronde 2: doorstartregelingen

- × Focus op groepsaanbod, ambulante en mobiele hulp
- × Zelfde aanpak: clusters gaan aan de slag met eenzelfde stramien
- × Op 5-05 eerste doorstartregeling (Welzijnswerk), gevolgd op 07-05 door jeugdhulp, personen met een beperking, geestelijke gezondheidszorg
- × Uitbreiding focus naar zomerkampen (jeugdhulp, personen met een handicap)
- × Begin juni: verdere versoepeling bezoekenregelingen, met WZC, CVK, GAW/SFG en CVH als sluitstuk (goedgekeurd 5 juni, vanaf 10 juni)

Doorstartregeling

11/05
GGZ / IBW

18/05
AMA /
VAPH /
Gezinszorg

02/06
GAW

11/05 en 18/05
Jeugdhulp -
Welzijnswerk

25/05
lokale en
regionale
dienstencentra
PVT /
Centra
dagopvang, ...

8/06
woonzorgc
entra -
centra
kortverblijf
en
herstelverb
lijf

Projectgroep Richtlijnen

→ Ronde 3: nieuwe normaal

- × Opnieuw per cluster en in eenzelfde stramien: omschrijving aanbod nieuwe normaal, communicatie, hygiëne, situaties van besmetting, contactopvolging
- × Omslag van gedetailleerde, elkaar opvolgende richtlijnen naar een kader, waarbinnen voorzieningen aan de slag gaan
- × Vervangen al de vorige richtlijnen, dus nieuwe start
- × Gerealiseerd
 - GGZ: vanaf 9 juni
 - Jeugdhulp, Welzijnswerk, PMH: vanaf 15 juni
 - Ouderenvoorzieningen: vanaf 29 juni

Nieuwe normaal

09/06
IBW/
GGZ

29/06
Woonzorgcentra, ,
Groepen van
Assistentiewoningen en
Serviceflatgebouwen

15/06
Jeugdhulp, VAPH,
Welzijnswerk

02/07
Thuiszorgvoorzieningen,
lokale dienstencentra en
verenigingen voor
mantelzorgers en
gebruikers

Projectgroep Richtlijnen

→ Sluitstuk: draaiboek heropflakkingen en mogelijke tweede golf

→ Invalshoek globale pijlers

- × Zorgorganisatie
- × Personeel
- × Materiaal
- × Testen
- × Contactopvolging
- × Monitoring
- × Informatie en communicatie

→ Invalshoek voorzieningen

Bijlage

Richtinggevende vragen bij de voorbereiding op een opflakking of tweede COVID-19-golf

Werken we conform de meest actuele richtlijnen zoals die gedefinieerd zijn voor onze sector? U vindt die op de websites van het agentschap of departement.

- Zorg en Gezondheid: <https://www.zorg-en-gezondheid.be/corona-richtlijnen-voor-zorgprofessionals>
- VAPH: <https://www.vaph.be/maatregelen-coronavirus/personen-met-handicap>
- Departement WVG: <https://www.departementwvg.be/covid-19-richtlijnen-naar-welzijnssectoren>
- Opgroeien: <https://www.jeugdhulp.be/themas/corona-en-jeugdhulp>

Waar kijken we eventueel af? Waarom doen we dat? Is dat een tijdelijk gegeven? Voor hoelang? Communiceren we daar transparant over?

Hoe reageren we op één of meer besmettingen? Hebben we daarvoor scenario's klaar? Welke organisatorische, infrastructurele en personeelsconsequenties hangen daaraan vast? Zijn die duidelijk, concreet en gekend? Hoe zien we de bezoekregeling bij (graden van) besmetting? Welke (bezoek)maatregelen gelden voor levenseindezorg, palliatie, afscheid nemen in terminale situaties en laatste groet? Hebben we afspraken voor het verlaten van en de terugkeer naar onze voorziening? Hoe regelen we de bredere contacten met de buitenwereld? Vinden we daarbij een evenwicht tussen veiligheid en kwaliteit van leven vanuit de toepassing van het ethisch kader (www.departementwvg.be/taskforce/relevante-documenten#ethisch-kompas-bij-bezoekregelingen)?

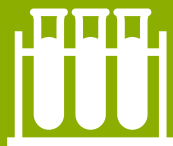
Hoe realiseren we als er besmettingen zijn, een tijdelijk aangepaste werking waardoor toch iedere gebruiker maximale ondersteuning kan blijven genieten, rekening houdend met zijn persoonlijke overeenkomst als die er is?

Zijn we beleidsmatig voorbereid op een crisis? Is daarvoor een icrisisteam aangeduid en is vastgelegd hoe dat is samengesteld en hoe het functioneert?

Hebben we een stock aan middelen en materiaal voor basishygiëne en persoonlijk beschermingsmateriaal (PBM)? Theoretisch -uiteraard gelden hier sectorverschillen- kan het gaan over vloerbare zeep, handalcohol, wegwerpzakdoeken, papieren handdoeken voor éénmalig gebruik, schoonmaakmiddelen, ontsmettingsmiddelen (chloro), niet-steriele handschoenen, chirurgische en mondneusmaskers in textiel, beschermeschorten met lange mouwen, spatbrillen, gezichtschermen en thermometer's. Is de aangelegde reserve conform het richtsnoer 'minimum voor een maand, aanbevolen voor drie maanden'? Is de manier om dit materiaal te verwerven solide? Hebben we een systeem van stockbeheer? Belangrijk nog: zijn we in staat acute zuurstofnoden op te vangen?

Vlaanderen
is zorgzaam samenleven

Testing

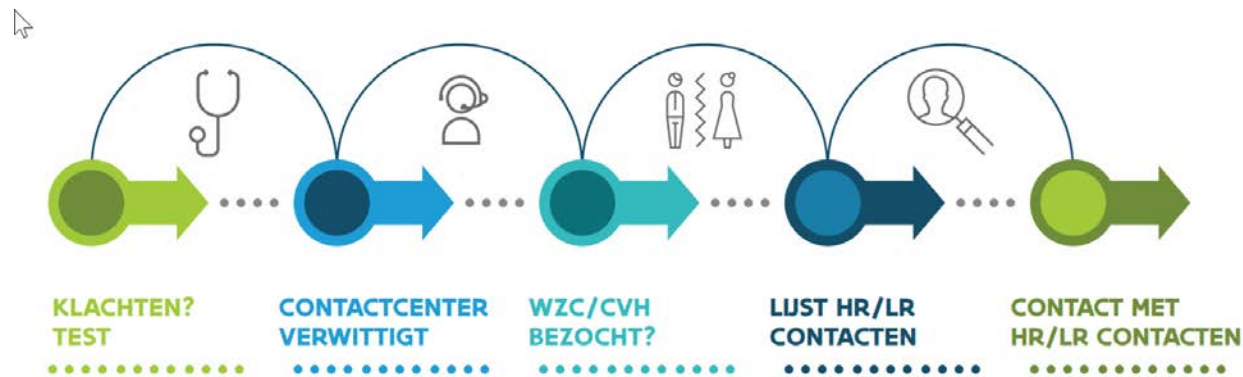
Projectgroep Testing

- ▶ Een essentieel instrument, ingezet in functie van beschikbaarheid
- ▶ Eerste testgolf: 85 woonzorgcentra, daarna beslissing van de taskforce om alle residentiële voorzieningen, met prioritering
 - Alle bewoners en personeel WZC getest tussen 7 april en 12 mei, volgens de tests die ter beschikking werden gesteld
- ▶ Voortschrijdend inzicht en haalbaarheid
 - Opvolging wetenschappelijk onderzoek en consultaties van experts
 - Reacties werkveld of wetenschap waardoor bijstellingen nodig waren
- ▶ Bepalen van de teststrategie voor de voorzieningen

Projectgroep Testing

► Contactopvolging

- Testen individuen criteria van Sciensano
- Testen volgens criteria van de Vlaamse overheid
 - × Gericht testen i.h.k.v. contactonderzoek en acute uitbraken
 - × Draaiboeken en stroomdiagrammen ontwikkeld

► Blijvend opvolgen van de teststrategie en –capaciteit

Vlaanderen
is zorgzaam samenleven

Material

Projectgroep Materiaal

- ▶ Permanente opvolging van bestellingen en leveringen PBM
 - Opvangen en opvolgen van vragen en bezorgdheden van de sectoren
- ▶ Risk management Group -> procedures Sciensano
 - Zodra voorraad voldoende hoog was, beslissing om alle medewerkers in voorzieningen chirurgische maskers te laten dragen
 - × 24-04: principiële akkoord in taskforce
 - × Verwerkt in de bezoeksregelingen en andere richtlijnen die verstuurd werden (cfr. PG Richtlijnen)
 - Leveringen in alle sectoren (zowel in mei als in juni)

Projectgroep Materiaal

▶ Vinger aan de pols houden

- Eind mei/begin juni: bevestigingen door koepels over voorraden, noden
 - × Aankoopcentrales: geen uitbreiding van klanten
- Beslissing Vlaamse Regering om ook na 30 juni leveringen te blijven behouden, zeker van chirurgische maskers en handalcoholgel
 - × Bijkomend materiaal (FFP2-maskers, faceshields, ...) mogelijk bij uitbraken
- Bevestiging om noden en voorraadbehoeften voor 2020 te bepalen

Projectgroep Materiaal - Bevraging zuurstofnoden

Algemeen

- Op vraag van bevoegd federaal agentschap FAGG
- Een correct beeld voor zuurstof in de sector (aantal bewoners met zuurstofnood) en van de beschikbaarheid van de middelen in de voorziening
- Gegevens werden rechtstreeks naar FAGG doorgestuurd

11-04

- Op de agenda van de PG
- Bevraging opgesteld, maar ook input nodig van de federale overheid
- Ook richtlijn opgesteld rond correct zuurstofgebruik (cfr. richtlijnen)

16-04

- Bevraging verstuurd naar voorzieningen, daarna elke maandag vrijwillig aan te vullen + wekelijkse opvolging in de PG Materiaal

08-06

- Bevraging stopgezet, verdere verfijning van de bevraging en indien nodig terug activeren

Vlaanderen
is zorgzaam samenleven

**Externe
partners**

Projectgroep Externe Partners

Uitgangspunt: noden en aanbod bij elkaar brengen

- Bevraging naar alle sectoren gestart op 17 april
- Permanente bevraging, coördinatoren Schakelzorgcentra pikten op

Focus op drie assen als antwoord op de noden

- Helpdehulpers
- Schakelzorgcentra
- 0800-lijnen en cohortzorg

Projectgroep Externe Partners

► Helpdehelpers

- Platform voor aanbod vrijwilligers
- Ook aanbod voorzieningen mogelijk
- Beperkt: aanbidding jobs
- Kwantitatief succes
- Geen zicht op reële matches
- Komende weken perspectief bepalen

Projectgroep Externe Partners

► Schakelzorgcentra

→ Dubbel verhaal “bedden en coördinatie”

1. Bedden

- 5 opgericht – tussen 30 maart en 11 juni
- 122 patiënten, regionaal wisselend gegeven
- Toekomst: opteren voor regulier circuit

2. Coördinatie

- Op basis van nodenbevraging (psychosociaal welbevinden van personeel en bewoners steken er bovenuit)
- Toekomst: overdracht naar zorgraden

Projectgroep Externe Partners

▶ 0800-lijnen en cohortzorg

→ Cohortzorg voor covid-besmette patiënten in de thuiszorg en –verpleging

- × Dienstenoverschrijdend initiatief tussen 15 april en 14 juni
- × 157 verzorgenden uit de gezinszorg en 44 verpleegkundigen
- × Afnemende nood

→ Ook bijstand verleend in woonzorgcentra

- × Ook daar afnemende nood

▶ Momenteel sluimerend en kan binnen de week heropstarten

Vlaanderen
is zorgzaam samenleven

Psychosociaal welzijn

Projectgroep Psychosociaal welzijn

► Focus

- personeel van zorg- en welzijnsvoorzieningen
- bewoners van residentiële voorzieningen en hun directe sociale omgeving

Directe sociale omgeving van de bewoners (familie, vrienden)

- Contactname nabestaanden overleden bewoners in overleg met coördinator nazorg: procedure en flyer opgemaakt
- PlantTroost bekend gemaakt rond rouwverwerking

Projectgroep Psychosociaal welzijn

Personeel

- Online platform ter ondersteuning: DeZorgSamen
 - Niet enkel zorg, ook uitgebreid welzijnssectoren
 - Webinars en Barometer
- Brochures, flyers, toolbox, ...

- Laagdrempelige hulp, bij problemen omtrent relaties, mentaal welzijn, financiën of rouw
- Ondersteuningspakket 'hoe omgaan met verliesverwerking'?
- Ondersteuningspakket voor thuiszorgpersoneel
- Normale balans work-life balance opnieuw installeren
- Ondersteuning leidinggevenden
- ...

Projectgroep Psychosociaal welzijn

Bewoners

- Inventaris van goede praktijken m.b.t. contact tussen bewoners en hun directe sociale omgeving ter beschikking stellen van voorzieningen
- Beschikbaar hulpaanbod kenbaar maken naar de bewoners via flyer, ...
- Isolatie doorbreken in serviceflats en seniorenwoningen via projectaanvraag bij KBS
- Psychologische hulp voor bewoners via aanbod eerstelijnspsychologen
- Inspiratienota voor directies van voorzieningen met het oog op heropstart van dagactiviteiten in residentiële voorzieningen
- Charter 65+ vrijwilligers

Projectgroep Psychosociaal welzijn

- ▶ Continue de noden en behoeften van de doelgroepen in kaart blijven brengen
- ▶ Indien nodig bijkomende initiatieven
 - Voorbeelden van initiatieven die nog in de pijplijn zitten:
 - × Brochure voor psychosociale ondersteuning aan personen die nav COVID19 in het ziekenhuis zijn opgenomen
 - × Brochure voor gebruikers en mantelzorgers met vragen of klachten
- ▶ Communicatie verloopt via kanalen overheid én koepels

Vlaanderen
is zorgzaam samenleven

Outbreak support

Projectgroep Outbreak-support

- ▶ De strijd op het terrein
- ▶ Zorginspectie in samenwerking met Zorg en Gezondheid
→ Vanaf 9 maart start ondersteuning Zorginspectie
- ▶ Telefoonpermanentie

Oproepen over infectiologische problematieken (gericht op zorgprofessionals: artsen, voorzieningen, thuisverpleegkundigen,...)

24-uurspermanentie, 7d/7d, opgedeeld in een 1ste, 2de en 3de lijn

780 telefoonshiften – 1700 oproepen – 700 e-mails

Projectgroep Outbreak-support

▶ Ondersteuning bij uitbraken

→ 3-trapsmodel

- × Actief contacteren van voorzieningen om situatie in te schatten
- × Uitgebreide telefonische adviesverlening
- × Ter plaatse gaan en advisering over ondersteuning en maatregelen

→ WZC en VAPH-voorzieningen:

- × 921 keer voorzieningen gecontacteerd in trap 1.
- × In trap 2 werden 486 keer voorzieningen telefonisch geadviseerd.
- × Er werden 101 plaatsbezoeken gebracht.

→ Thuislozensector: bezoeken om sector te adviseren en specifieke richtlijnen uit te werken

Projectgroep Outbreak-support

Sinds 01/07: detectie, preventie en beheersing van uitbraken loopt door & capteren van verontrustende signalen

- Uit telefoonpermanentie
- Uit monitoring van cijfers - bij verschil vanaf 1 nieuwe besmetting komt de voorziening op de radar
- Uit inspecties

Actie ondernemen

- Telefonische contactname: ondersteuning,

Probleemverheldering,...

- Plaatsbezoek outbreaksupport

Vorbereiding opstart mobiele teams

- Zicht op alle uitbraken (in voorzieningen, maar ook binnen gemeentes,...) en ook belangrijke info voor contact tracing

Vlaanderen
is zorgzaam samenleven

Afsluitende beschouwingen

Afsluitende beschouwingen

- ▶ Scope taskforce
 - Intersectorale blik is niet altijd eenvoudig, maar nodig.
 - Niet alleen zorg, ook welzijn
- ▶ Werken in een breder kader, soms met beperkingen
 - Persoonlijk beschermingsmateriaal, testmateriaal, ...
 - RAG, RMG, ...
- ▶ Nog meer én blijvend oog hebben voor het psychosociale welzijn van bewoners, hun naasten en personeelsleden

Afsluitende beschouwingen

- ▶ We maken ons klaar voor een tweede golf, maar opvolging en ondersteuning zal nodig zijn.
 - Draaiboek als kader – schriftelijke neerslag tegen 21/08
 - Ondersteuning vanuit outbreak support
 - Contactonderzoek en mobiele teams
 - Persoonlijk beschermingsmateriaal

- ▶ Verhoogde alertheid - vinger aan de pols houden